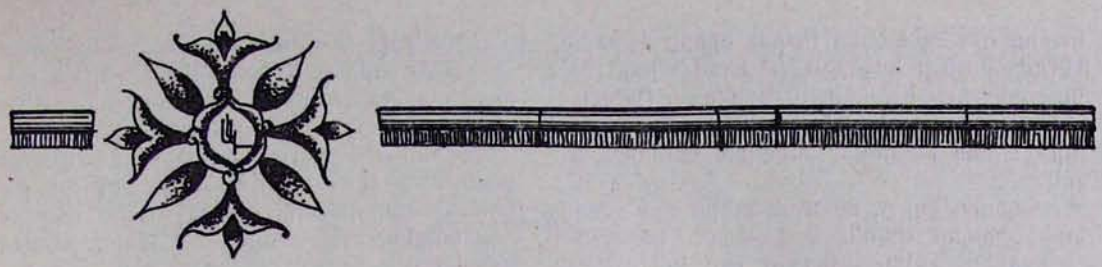

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ

Վերջերս արժեքավոր նվեր ստացան ամերիկահայ մանուկներն ու պատանի դպրոցականները: Մայիս ամսին, Միացյալ Նահանգների հայոց արևելյան թեմի առաջնորդարանի հովանավորությամբ, Նյու Յորքում լույս է տեսնում «Զարթի՛ր» մանկական պարբերականի անդրանիկ համարը: Մանկական այս թերթիկը իր առջև նպատակ է դրել՝ ծառայել սփյուռքի հայ մանուկների առավել հայեցի դաստիարակման սրբական գործին:

«Զարթի՛ր» պարբերականը բաղկացած է ութ էջից:

Անդրանիկ համարի առաջին էջը բացվում է Միացյալ Նահանգների հայոց արևելյան թեմի առաջնորդ Տ. Թորգոմ արքեպ. Մանուկյանի՝ հայ մանուկին ուղղված կոչով:

Երկրորդ էջում «Զարթի՛ր»-ի հրատարակության առիթով վետեղված է մի խմբագրական, որի բովանդակությունը ցույց է տալիս պարբերականի նպատակը, այն է՝ «Հայ մանուկի հոգիին մեջ արթնցնել ու արթուն պահել սերը հանդեպ իր մայրենի լեզվին և հանդեպ իր ժողովրդի պատմության»:

Թերթիկի երրորդ էջում «Ո՞վ ես դուն» հարցում-վերնագրի տակ ներկայացված է հետևյալ պատասխանը.

«Դո՛ւն հայ ես: Քու ազգիդ առաջին հայրը Հայկ կկոչվի: Հայկ ապատասեր մեկը եղավ: Ան փոխադրվեցավ երկիր մը և իր ազգականներով, վինվորներով ու բարեկամներով հո՛ն բնակեցավ: Արդ երկիրը կոչվեցավ **Հայաստան** և բնակիչները՝ **հայ**»:

Նույն էջում «Արդի Հայաստան» խորագրի տակ հայ մանուկին համառոտակի ծանոթություններ են տրվում Սովետական Հայաստանի աշխարհագրական դիրքի, նրա տարածության ու սահմանների, քաղաքամայր Երևանի մասին: Հոդվածում նշվում է, որ «Հայաստանի մեջ կգտնվի հայ ժողովուրդի առաջին եկեղեցին՝ Սուրբ Էջմիածինը և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսարանը, ուր կբնակի Նորին Սուրբ Օծություն Տ. Տ. Վազգեն Առաջին Սրբազնագույն Հայրապետը»:

Պարբերականի չորրորդ էջը ուսուցում է «Պատմություն Հայ Եկեղեցիի» հակիրճ հոդվածը, որտեղ շարադրված է.

«Հայաստանյայց Եկեղեցին հիմնեցին Քրիստոսի տասներկու աշակերտներեն՝ Սուրբ Թադեոս և Սուրբ Բարթողիմեոս առաքյալները, որոնք եղան մեր ազգին առաջին լուսավորիչները: Այս պատճառավ Հայոց Եկեղեցին կկոչվի Առաքելական Եկեղեցի:

Հայոց երկրորդ Լուսավորիչ Սուրբ Գրիգոր Հայրապետի ջանքով Տրդատ թագավոր հրաժարեցավ կռապաշտութենե և 301 թվականին քրիստոնեությունը հռչակեց Հայաստանի պետական կրոնքը:

Պաշտոնապես և ազգովին քրիստոնյա դարձող առաջին ազգը եղան հայերը:

Իսկ 303 թվականին շինվեցավ հայոց առաջին եկեղեցին՝ Սուրբ Էջմիածին, որ կնշանակե «Իջավ Միածին»-ը՝ այսինքն Հիսուս Քրիստոս»:

Թերթիկի հինգերորդ էջում «Հայկական ճարտարապետություն» վերնագրի տակ հայ մանուկին ընդհանուր տեղեկություն է տրվում հայ եկեղեցական ճարտարապետության յուրահատկության մասին և եզրակացվում, թե «Օտարներ ներշնչված են հայկական ճարտարապետութենեն: Հայերն են, որ առաջին անգամ մասնագիտացած են կոթական (կոթիկ) արվեստին»:

«Զարթի՛ր»-ի վեցերորդ էջի «Մենք մեր գիրերը ունինք» հոդվածում հայ մանուկը

կարող է տեղեկանալ հայոց գրերի գյուտին, Աստվածաշնչի հայերեն «Թագուհի թարգմանության»-ը և հայկական մշակույթի Ոսկեդարին (Ե դար): Վերոհիշյալ հոդվածը ավարտվում է հայ մանուկին ուղղված հետևյալ կոչով.

«Հպարտ եղի՛ր, որ դուն ունիս քու սեփական գիրերդ: Սորվե՛ և գործածե՛ կանոնք»:

Պարբերականի յոթերորդ էջը նվիրված է հայ նոր գրականության հիմնադիր, նշանավոր մանկավարժ, լուսավորիչ ու կրթական գործիչ, գրող Խաչատուր Աբովյանին: Հոդվածում մի քանի տողերի մեջ տրված է նաև գրողի ստեղծագործությունների ընդհանուր բնութագիրը:

Մանկական թերթիկի առաջին համարը եկրափակվում է հայկական երգ ու պարի ուսուցմամբ:

«Զարթի՛ր»-ի տարբեր էջերում վետեղված են նաև մի քանի ուսուցողական հարցեր, հանելուկներ, խաղեր ու բառախաղեր:

Ճաշակով ու գեղեցիկ նկարազարդված հանդեսի յուրաքանչյուր հատվածի համեմատ վետեղված են համապատասխան գլխապարդեր, նկարներ ու քարտեզներ:

Սփյուռքահայ իրականության մեջ գնահատելի այս ձեռնարկը, հույսով ենք, իր լայն արձագանքը պիտի գտնի ինչպես Միացյալ Նահանգներում, այնպես էլ հայոց աշխարհասփյուռ մյուս գաղթօջախներում:

Հանուն Հայոց Հայրապետի և «Էջմիածին» ամսագրի խմբագրության ջնորհավորում ենք թեմական սրբական առաջնորդի այս սքանչելի ձեռնարկը և «Զարթի՛ր»-ի խմբագրական կազմին ու բոլոր աշխատակիցներին մաղթում, որ նրանք նույն ոգևորությամբ շարունակեն իրենց ազգանվեր ծառայությունը, որպեսզի թերթիկը դառնա բարի այն սերմնացաններից մեկը, որը կարողանա սփյուռքահայ մանուկ հոգիներից ներս սերմանել հայեցի լույս ու գիտության առատ սերմեր:

ԶԱՏԻԿ ԱԲԵՂԱ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ

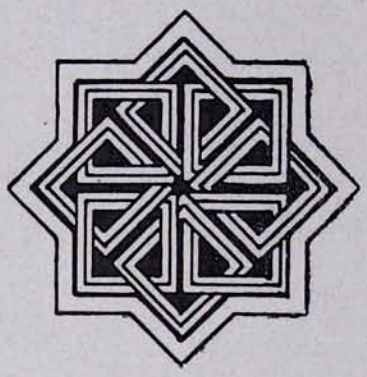

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԶԱՐԹԻ՛Ր

Ա. ՏԱՐԻ · ԹԻՒ 1 · ՄԱՅԻՍ 1982

Սիրելի Հայ Սանուկ,

Ահաւասիկ քեզի համար նոր հրատարակութիւն մը:

Մեր փափաքն ու նպատակն է, որ դուն կարդաս այս նոր հրատարակութեան բովանդակութիւնը՝ որպէս զի ճանչնաս ու հարստացնես քու գիտութիւնդ Հայերէն Լեզուի, Հայոց Պատմութեան եւ Հայ Մշակոյթի:

Մեր լեզուն սքանչելի է, մեր պատմութիւնը՝ փառաւոր եւ մեր մշակոյթը՝ հարուստ:

Ոչ մէկ պատճառ ունիս ամչնալու Հայ ըլլալուդ, այլ ընդհակառակն, դուն քեզ հպարտ պէտք է զգաս որ ժառանգորդն ես Հայ ժողովուրդի արժէքաւոր աւանդութիւններուն, լեզուին, պատմութեան եւ մշակոյթին:

Մեր մաղթանքն է որ քու ստացած այդ ժառանգութիւնը աւելի ճոխացուցած ու հարստացուցած փոխանցես քու յաջորդներուդ:

Սորվէ՛ Մայրենի Լեզուդ, խօսէ՛, կարդա՛ ու աղօթէ՛ Հայերէն Լեզուով, ապրէ՛ ու գործէ՛ որպէս Հայ՝ որպէս զի մենք ապահովութիւնը ունենանք մեր ժողովուրդի պայծառ ապագային:

ԹՈՐԳՈՄ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Առաջնորդ